

Treaty between Turkey and Iran on the Sarisu and Karasu Rivers

There shall be a joint Commission for joint works of the two rivers.

Protocol

Commission has met on the 10 and 18 of November, 1955 and has decided on the following.

- I. The Commission has decided to establish stations (most likely measuring stations)
- II. On the Sarisu River (which is most likely a through-border river with Turkey as upstream) and on the Turkish side 2 regulating stations will be established. On the Iranian side there will be one station on the border. As for the Karasu River (seems like a border river but it is unclear if it is a pure border-creator) 3 stations will be established which will all be joint Turkish-Iranian stations.
- III. A Commission will be established to determine how the measurement shall be made.
- IV. On the Sarisu the measurements in the Turkish stations will be the responsibility of the Turkish side while the responsibility for the measurement in the Iranian stations will be the responsibility of the Iranians. On the Karasu, the measurements of the first two stations will be done by the Turks while the measurement on the last station will be made by the Iranians.
- V. If one state wishes to work in a station that is in the territory of another they shall put the request in writing.
- VI. For the establishment of the stations on the Karasu the costs will be divided equally between Iran and Turkey.
- VII. Turkey has the obligation to safely provide at least 1.8 cm/second to Iran on the Sarisu River even in the dry season
- VIII. Both sides will provide the necessary materials for the stations to operate properly.
- IX. Both shall have the obligations to dry swamps around the Sarisu River.
- X. Both sides have the right to use water from the Karasu River so long as they don't violate the border.
- XI. This agreement will be enforced when both sides approve the agreement.

Signed 18 November, 1955

For Turkey,
Ziya Tepedelen

For Iran
Hormoz Gharib

indan mütevellid
ere tediye edilen

i hürriyeti tahdid
ağında mahkûm
ırın kaziyei muh-
hkûmun mensub

'iyeti tasdik nota

'iyete girecek ve

müddetin inkıza-
ar'iyette kalacak
cro. bilecektir.

ra'da teati edile-

urahasları işbu

tarihinde yapı-

Samiy
Matine Daftarı

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Karar Sayısı : 4/6336

KARARNAME SURETİ

Türk - İran Hudut Mintakasında bulunan Sarısu ve Karasu sularından müştereken istifade olunması hakkında Türk ve İran mümessillerinden müteşekkil komisyon tarafından hazırlanan ilişik protokolün tasdiki; Hariciye Vekâletinin 12/12/1955 tarihli ve 40946/402 sayılı yazısı üzerine, icra Vekilleri Hey'etince 23/12/1955 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Reisicumhur

C. Bayar

**SARISU VE KARASU SULARINDAN MÜŞTEREKEN İSTİFADE
OLUNMASI HAKKINDA PROTOKOL**

Türk - İran mümessillerinden müteşekkil bir komisyon, 10 ilâ 18 Kasım 1955 tarihleri arasında Ankara'da toplanmış ve hudut mintakasındaki sulardan hakkaniyet esasları dairesinde istifade olunmasını temin zımminde karşılıklı itimat ve dostluk havası içinde cereyan eden müzakereler neticesinde aşağıdaki hususlarda mutabakata varılmıştır.

1 — Menbağları ve bir kısım mecrası Türkiye hudutları dahilinde bulunan Sarısu ile Küçük Ağrı Dağı'nın Şimali Şarkisinde Türk - İran Hududunu teşkil eden Karasu'nun rejimlerinin tetkiki ve su miktarlarının tesbiti gayesiyle bu sular üzerinde her iki tarafca kâfi miktarda rasat istasyonları kurulacaktır.

2 — Sarısu üzerinde Türkiye tarafından, biri Kanıkork köyü hizasındaki regülâtörün menbağ cihetinde. Diğeri, Gülveren köyü civarında fiududa yakın bir noktada olmak üzere iki rasat istasyonu ve İranlılar tarafından da yine hududa yakın bir noktada bir adet rasat istasyonu tesis edilecektir.

Karasu üzerinde ise hudut rejimi mahfuz kalmak suretiyle biri Boralan mevkiindeki menbağların hemen mansabında, diğeri Karasu'nun Aras'a döküldüğü mahâl yakınında ve nihayet bu iki mevkiin ortalarına isabet eden üçüncü bir mahâlde olmak üzere üç adet Rasat İstasyonu Türkiye ve İran tarafından müştereken tesis olunacaktır.

3 — Seviye ve sarfiyat rasatları yapmak üzere kurulacak olan bu istasyonların kat'i mahalleri ile rasat usûlleri, müsavı adette iki taraf muahhaslarından müteşekkil bir Muhtelit Komisyon tarafından tesbit edilecektir.

4 — Sarsısu'nun seviye ve sarfiyat rasatları Kanıkork ve Gülveren istasyonlarında Türk Makamları ve İran arazisindeki istasyonlarda İran Makamları tarafından icra edilecektir. Buna mukabil Boralan mintakasındaki menbağların akıntı tarafında bulunan istasyon ile orta istasyonda seviye ve sarfiyat rasatları Türk ve üçüncü istasyonda aynı ameliyeler İran Makamlarınca yapılacaktır. Her aynı seviye ve sarfiyat rasatları neticeleri, müteakip ay içinde müteakibilen teati edilecektir.

5 — Taraflardan biri diğer taraf rasat istasyonlarından birinde müşterek bir rasat yapılması arzusunun izhar etmesi halinde bu arzusun diğer tarafa tebliğini takip eden 20 gün zarfında her iki tarafın ikişer temsilcisinden mürekkep bir komisyon marifetiyle rasatlara tevessül olunur.

6 — Taraflar Kararı rasat istasyonlarının tesisi için ihtiyar olunacak masraflara yarı yarıya iştirak edeceklerdir.

7 — Seviyenin tahmininde kullanılma tarzı ne olursa olsun, kurak senelerde ve su seviyesinin en asgari haddede indigi zamanlarda İran'a akan suyun asgari debisi 1.2 m³/sn den aşağı olmayacaktır.

8 — Yukarıdaki hususların en iyi şekilde tatbikini sağlamak maksadı ile Türk ve İran müteahhaslarına alâkalı makamlarca azami kolaylıklar gösterilecektir.

9 — Taraflardan herbiri, mali imkânlarının müsaadesi nisbetinde en kısa zamanda, Sarsısu'nun kendi arazileri içindeki mecraları üzerinde bulunan bataklık ve sazlıkları kaldırmak ve su zayını önlemek gibi işlah tedbirlerine tevessül edecektir.

10 — Taraflar Kararı yatağı boyunca, her noktadaki nisf sudan istifade hakkını, kendi sulama projelerinin lüzum ve ihtiyaçları üzerinde anlaşmak ve mevcut hudut rejimine riayet etmek suretiyle kullanacaktır.

11 — İşbu protokol hükümleri iki taraf Hükümetlerince tasdik keyfiyetinin karşılıklı olarak bildirildiği tarihten itibaren yürürlüğe girecektir.

İşbu protokol Ankara'da 18/Kasım/1955 tarihinde Fransızca olarak iki nüsha halinde tanzim edilmiştir.

Türkiye Hey'eti Başkanı
Ziya Tepedelen

İran Hey'eti Başkanı
Hormoz Gharib